

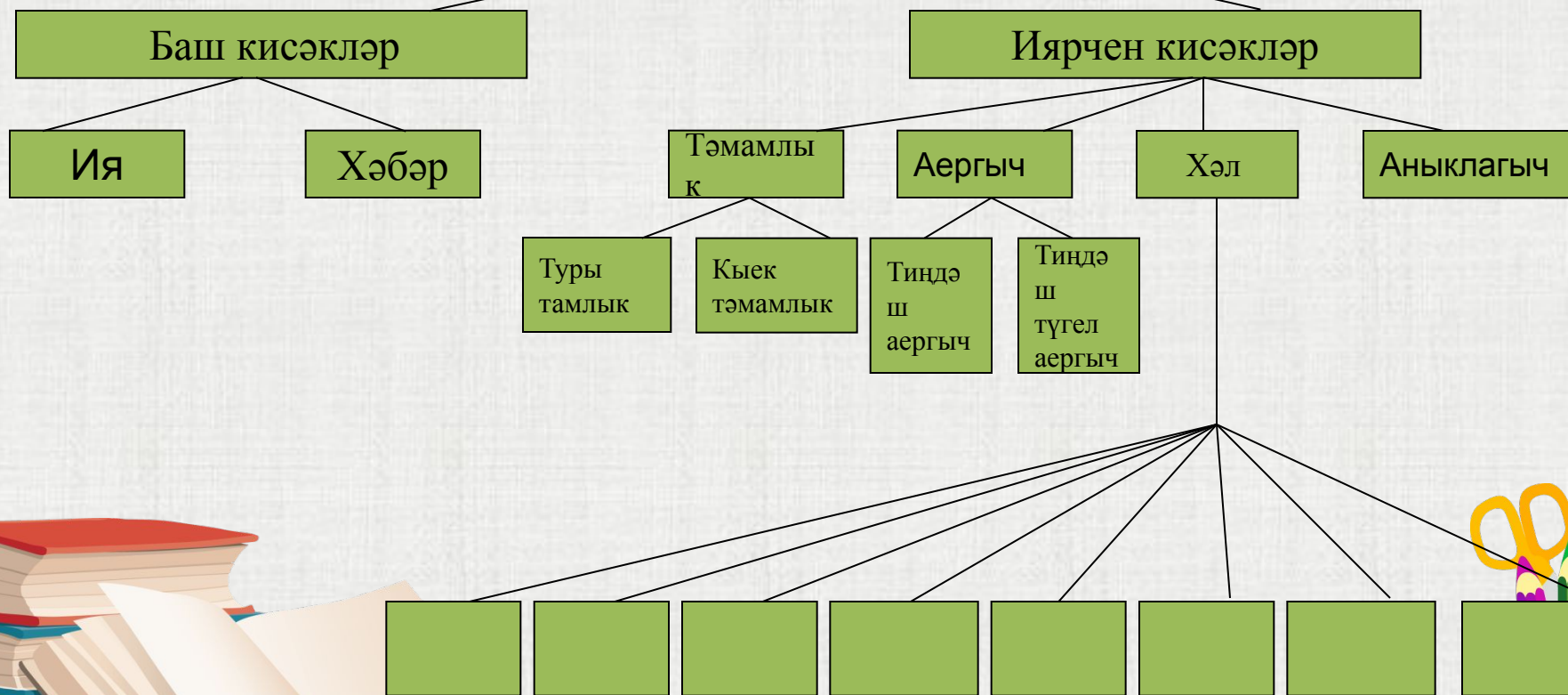

Жөмләнең баш һәм иярчен кисәкләре

Жөмлө кисәкләренен шәжәрә агачы.

Жөмлө кисәкләр

Баш килештә килеп, жөмләдә башка сүзләргә
буйсынмаган кисәк **.и.я**

кем? нәрсә? ни?

Дус – акчадан кыйммәт.

татар халык мәкале

Жөмләнең иясе турында хәбәр итә һәм аның
белән бәйләнеп килә торган икенче баш кисәге
ХӘБӘР

нишли?, нишләр?, нишлэгән?. нинди? күпме? һ.б.

Эш кешене төзәтә, ялкаулык боза.

татар халык мәкале.

1. Сизде эшне Шүрәле дә: кычкыра да бакыра.
С **ы**злана һәм ярдәменә шүрәлеләр чакыра ...
Тибрәнә дә йолк**ы**на, бичара гакълыннан шаша;
Шул арада яшь Жегет өйгә китәргә маташа.

(Габдулла Тукай)

2. Борын заман бер ир белән **х** атын торган.
Торм**ы**шлары шактый гына фәк**ы**рь булган;
Асраганнар бер Кәжә берлә Сарык,-
Болар булган берсеннән-берсе арык.

(Габдулла Тукай)

1. Балаларым! Басуыбыз өчөндө бер
хэзинэ бар. Эмма кай жиренэ
күмелгэн икэнэн белэ алмадым. (Дәрдемәнд)

2.Хәзер миңа элеккегә караганда да иртәрәк
торырга туры килә. (А.Алиш)

3.Алдымда ак кар жәелгән ялтырап, ап-ак
булып,
Энже-мәржәннәр чәчелгән өстенә вак-вак
булып. (Ш. Бабич)

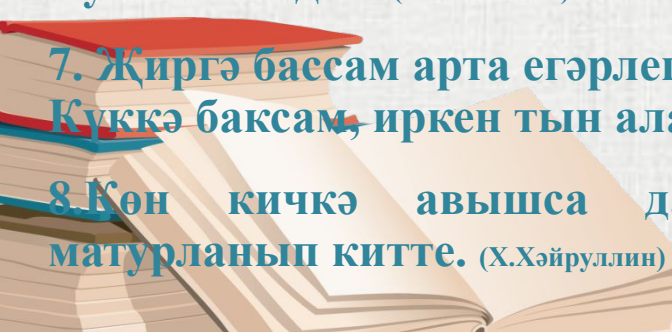
4. Ләкин бу биш-алты сәгать миңа күз ачып
йому кадәрле дә тоелмады. (Г. Ибраһимов)

5. Агачлардан жанга ятыш әйбер ясар өчен,
ничәмә ничә корал кулланалар. (Ф.Яруллин)

6.Ял итәргә, тамакны туйдырыга
туктаган идек. (Г.Әпсәләмов)

7. Жиргә бассам арта егәрлегем,
Күккә баксам, иркен тын алам. (Э. Мөәминова)

8.Көн кичкә авышса да, үзенә күрә
матурланып китте. (Х.Хәйруллин)

*Тәмле сүзе түбәндәге жөмләләрдә жөмләнең кайсы
кисәге булып килгән?*

Тәмле күп булмый.

Бала тәмле йокыга китте.

Мәче тәмле итеп иснәп куйды.

Әнием ясаган чәй бигрәк тәмле!

Жөмлэдэ ияртүче кисэктэн соң килеп, аның мәгънәсенә өстәмә аныклык, төгәллек бирэ торган иярчен кисәк **.аныклагыч**

Сусагандыр алар бу яңгырга –
Тал-тирәкләр шундый күперде!
Офыкларны бергә тоташтырды
Төсле дуга – салават күпере.

*Жөмләне исегездә калдырып, хәтердән дәфтәрләрегезгә
языгыз. Жөмлә кисәкләре ягыннан тикшерегез.*

Сәлимнең сәләмә сыеры, сәнәккә
сөртенеп, сыйрагын сындырган.

Тел шомарткыч

Сыйрагын - аягын

Өй эше:

“Сабантуй”, “Татарстан яшьләре”

*газеталарыннан яки берәр әдәби әсәрдән 4
жәмлә язып алырга.*

- 1. Иясен һәм хәбәрән табарга;*
- 2. Баш һәм иярчен кисәкләрне табарга;*
- 3. Жәмлә кисәкләре ягыннан тикшереп, нинди
сүз төркемнәре белән белдерүләрен өсләренә
язарга.*

